

GAZETA TRANSILVANIANĂ

Redacția și Administrația
— PIATA LIBERTĂȚII BRAȘOV. —
TELEFON 226.
Abonament anual 260 lei.
Pentru străinătate 800 lei.
Anunțuri, reclame, după tarif.

Fondată la 1838 de George Barițiu

Apare de trei ori pe săptămână

Prin
tine, la libe. egalitate și cinste.

Fuziunea și atitudinea Partidului Național-Tărănesc în Parlament.

Declarațiunea citită de d-l Iuliu Maniu la Cameră și d-l G. Mironescu la Senat în ședințele de Luni.

„In intervalul dintre primele două sesiuni parlamentare ale Corpurilor Legiuitoare constituite de actualul guvern, partidul național și partidul țărănesc, întrunite în congresele lor generale, au proclamat fuziunea lor într-un singur partid național-țărănesc.

Fuziunea partidelor național și țărănesc este fapt cuprins în dezvoltarea firească a vieții noastre publice; ea este concluziunea unei serii întregi de împrejurări politice și rezultatul comunității de program, de principii și de tendințe a două mari partide populare.

Ea a fost pregătită prin colaborările constante ale acestor două partide și a fost impusă de corpul electoral, care în alegerile din urmă a votat pe candidații noștri, pe baza ideii și programului fuziunii.

Ea da o expresiune concretă voinței hotărâte a marelui majorității a poporului nostru de a arăsa viața noastră de stat pe bazele ordinii de drept, pe respectul libertăților publice și pe o reprezentare națională reală.

Astfel a dat ființă această fuziune Partidului Național-Tărănesc, care reprezintă interesele colective ale națiunii și care se întemeiază pe solidaritatea tuturor claselor muncitoare și producătoare cu țărănimia, baza structurii noastre sociale, cel mai important factor al producției noastre naționale și astfel temeliea vieții noastre de Stat.

Programul nostru a fost dat publicității.

In activitatea noastră parlamentară vom susține principiile și soluțiunile concrete cuprinse în acest program și, în cadrele lui vom examina proiectele de legi propuse spre discuțiune corpurilor legiuitoare și vom controla întreaga activitate a guvernului, însușești de dorința de a vedea cu un ceas mai de vreme încetarea sistemului de arbitrar și abuzuri și întinarea unui regim de adevărată democrație și dreptate socială, pentru desvârșirea ființei noastre naționale în a cărui scop s'a întâmplut unirea tuturor Românilor.

Generalul decapitează opoziția.

Mai rar un limbegiu atât de infumurat ca cel al d-lui prim-ministru Averescu dela intrinirea de alături a majorităților parlamentare.

Unii cred că d-l general, pentru a pune capăt ciocotului de nemulțumiri felurite, din sânul partizanilor săi, le-a aplicat o ultimă injecție de reconfortare descriindu-le situația partidului dela putere în cele mai favorabile colori față de „impotența” partidelor din opoziție. Alții sunt de părere, că recenta decorație ce i s'a conferit de Regele Italiei și prin care a ajuns „duce” și „vâr” al Suvranului Italiei, i s'a urcat la cap.

Oi una, ori alta, destul că d-l general a scos sabia din teacă și, spre stupefacția parti-

zanilor săi a făcut din opoziție harcia-parția.

Dar să-l ascultăm!

După ce a arătat că partidul averescan cu anexele sale a fost chemat la cârma țării prin „înălțuirea logică” a evenimentelor cari concură la rezolvarea crizelor politice și că unii partizani sunt de părere că partidul va sta la putere nu mai puțin decât opt ani — d-l general a început să decapiteze pe rând partidele opoziției: partidul liberal nu poate fi socotit ca opoziție fiind isovit de guvernarea de 4 ani și nevoit să se reorganizeze, partidul d-lui Iorga a eșit din alianțele încheiate, de cari acum s'a desfiăcut, mult mai slăbit și deci nu contează, partidul d-lui

Cuza este o organizație în fază embrionară, iar Partidul Național-Tărănesc este mai slab ca ori-când și prin sbruciumările sale se „îndepărtează poate pentru totdeauna dela putere”. Dl general și-a încheiat „expozeul” cu dorința: că totuși „opera” guvernului s'ar desvârș și mai ușor dacă ar fi secundată de opozanți.

Fără a insista asupra afirmațiilor făcute și fără a evoca în memorie tristă „înălțuire logică a evenimentelor” din noaptea misterioasă când guvernul actual a fost adus la putere prin liberali, reținem numai două evenimente la ordinea zilei cari caracterizează mai lămurit ca orișice dreptul de existență și puterea morală a actualului guvern.

Camera actuală și a început activitatea la 15 Noembrie printr-o edicare a Constituției refuzând să procedeze la alegerea biroului menținând cel vechiu, deși textele Constituției prevăd în mod precis că alegerea birourilor se face la începutul fiecărui an parlamentar și a fiecărei sesiuni ordinare.

În ajun al întrunirii parlamentului guvernul a obținut amnistierea tuturor celor vinovați de delictele electorale. Toți cei cari și-au bătut joc de alegători la diversele alegeri parlamentare, comunale etc., toți cei cari au corupt, bătut și ucis cetățeni pașnici, au fost puși la adăpostul pedepselor, pentru ca la alegerile ce vor mai veni să-și continue meseria. Na vin în minte morții din județul Hune doara și atâtea sute de alegători deținuți și schingiuiți!

Cine s'a născut din păcat și cine se menține la putere prin alte păcate, și a pierdut pentru totdeauna dreptul de existență și cu atât mai mult dreptul să judece partide și oameni, cari prin atitudinea și jertfele lor zilnice caută, se scapă țara din mocirla imoralității, în care se bălăbănesc actualii și foștii dețentori vremelnici ai puterii.

O telegramă a marelui Badoglio către Regele Italiei

Cețim în ziarul „România Nouă” din Chișineu:

În ultimul timp ne sosește din Hotin știrea că în vizita sa prin județul Hotin, dl mareșal Badoglio a vizitat câteva sate moldovenesti, unde s'a interesat în de aproape de viața sătenilor, stând de vorbă cu fiecare și cercetând gospodăriile.

Mult impresionat de felul de viață și de cumințenia acestora și mișcat de unele aspecte privilejiate de sătenii acestor sate cu ocazia primirii sale pe tot locul pe unde a trecut, ni se anunță că dl mareșal Badoglio a trimis dela un umil oficiu postal sătesc o telegramă de felicitare M. S. Regelui Italiei, în care pe lângă felicitările ce i le aduce cu ocazia aniversării zilei de naștere a Suvranului său, dl mareșal Badoglio scrie:

„Basarabia a fost, este și va fi românească”.

Vești triste din Țara Moților

Decăderea Rosiei Montane

Stări dinainte și de după război.

de dr. Valeriu Stînghe.

— Urmare —

Față de contrastul izbitor dintre mult trâmbițata epocă de belșug dinainte de război și vales plângerii de acum, am fost curios să găsesc explicarea acestui fenomen și de aceea m-am adresat celor în măsură să mă lumineze, adică celor cari au apucat vremurile, dinainte, din timpul și de după război, de stei.

Cauzele decadenței.

Fără îndoială că factorul primordial al tristului spectacol la care asistăm zilnic în Roșia-Montană, (cîrmă acesă, a fost războiul, care întorcîndu-se pe alții, nu l-a crăpat nici pe Roșieni. Odată cu decretarea mobilizării din 1914, cei mai mulți mineri au fost nevoiți să părăsească minele, alergînd să lupie pentru un ideal care nu era al lor. Răd pe răsăd pe măsură ce diferitele contingente erau încadrate rândurile minierilor se răzeau tot mai mult, până când într-o zi, din lipsa totală de brațe de muncă, stăt minele statului, cât și ale partikulșrilor stagneră.

Urmare a pol tragicii ani de complexă paraliză a activității miniere din timpul războiului, ani cari la mod fatal au trebuit să-și lase urmele lor sinistre și asupra acestui pasnic și inflorent colțșor de țară de odinioară.

Odată pacea încheiată, toți cei cari sădăseră țesături din mătzeii îngrozitor și războiului s'au retras, grăbindu-se, pe la vetrele lor, cu speranța reînvierii vremurilor de aur de acum câțiva ani. Aveau însă să se înșele amarnic, căci și-au găsit cuibul emintirilor pișcute de nerecunoscut. Belșugului de altădată îi luase locul mizerie, iar minele pe cari le abandonaseră la voia întâmplării și expuse la intemperii de tot felul ale naturii, în bună parte erau dărăpănate și surpate.

Ce era de făcut? Pentru a le rezolva era nevoie de mătzeii explozibile, lemnație, feră etc. Toate acestea însă erau scumpe și bani de uade, economiile realizate în epoca înfloririi din timp de pace, au pierit în decursul războiului, ca fumul dinaintea vântului. De împrumutat bani, nu au putut, fiindcă nu au avut de uade. Și apoi pe lângă toate acestea nici aurul nu mai era plătît în măsura care să compenseze, așa cum se cuvenea, munca grea și sumele de bani ce trebuiau investite pentru exploatarea minei.

Și-au luat lumea 'n cap.

Nu le rămăsese deci, decât să luzeze cu ziua pe la alții, sau să vazeze să moară de foame. Dar la elac, căi și ac-

țivitatea minelor statului era destul de anemică și nu avea nevoie de stăția lucrători. Și atunci în feța primejdii iminente de a fi expuși să pieră de foame, cu inima strânsă de durere, șărmanșii Moș-miner, care și așa line așa de mult la vatra lui, fa nevoit să-și la lumea 'n cap și să-și caute omara pâine a străinului ca muncitor pe la minele din Petroșani, Brad, Lupeni, tunelul de lângă Braşov etc.

Greșle emigrării continue, numărul locuitorilor din Roșia-Montană, care înainte de război era de 4000, azi este redus la 1800, iar din cele 1020 case, cu câte era împodobită comuna acum 12 ani, azi mai supraviețuiesc doar 500 și din acestea numai o parte locuite.

Cei rămași acasă.

Cei cari și-au luat lumea 'n dinți, hotărîndu-se să rămână la gila lor, au de înfruntat o mulțime de vicisitudini, ceea-ce ca drept cuvânt te face să-ți consideri ea pe alște adevărați eroi ai vieții.

Să-și închipuie cineva, că este capul unei familii grele de 10—12 membrii, pe cari trebuie să-ți întreție cu ridicola sumă de 80—100 lei zilnic, din care să le cumpere de ale gurii și îmbrăcăminte și va avea încoana vieții minerului muncitor dela Roșia-Montană.

Pentru a și forma însă o idee și mai bine conturată despre aceasta să vină aselea cineva, să aștepte seara la gura minei, ca să fie martorul ocular al lugubrității tabioiu ce i-l ofere momentul sperții figurilor cadaverice, decolorate ale muncitorilor, luminața în întunereul nopții de lampile lor de carbid, după o muncă subterană de rob de 8 ore.

Nu mai cunoșcînd modul lor insuficient de alimentare și condițiile în cari lucrează, îți poți da seama de procentul destul de însemnat de cazuri de tuberculoză pe care un medic îl constată dela primul contact cu populația nevoioasă de aici.

Cât de bine a cristalizat poezul mizeria de azi a Moșului în versurile:

Ai fost vreodată la Abrud?
acolo unde Moșul plînge,
Dușmanii noștri-au fost sdrobiți
și înecați în lac de sânge?
Acolo-s munții azi pustii
și aur nu mai e în stîncă,
Acolo-i foamete și jaf
durerea sapă brazdă adîncă
Acolo bolile-și fac cuib,
minerii au plecat cu toții
Ai fost vreodată la Abrud,
să vezi cum plîng și sufăr Moșii?

Cînd deplînge soarta Abrudului, poetul o înțelege pe cea a tuturor Moșilor, căci Abrudul e simbolul suferințelor, dar și al epocii lor de glorie.

Longevitatea prin igiena

Toate cărțile nou de genă din anul acesta ale profesorilor Courmont și Rochaix dela facultatea de medicină din Lyon și a prof. Irvin Fischer, titularul catedrei de igiena a universității din Jale (St. Unite) conțină curiozități principale:

a) că civilizația unui popor, se măsoară după apa și săpunul ce le întrebunțeză.

b) că toate bolile sunt evitabile și în consecință moartea trebuie să survină numai după 100 de ani de viață ca consecință a îmbătrânirii fiziologice a organelor, nu cum se observă prea des azi, tot decese premature în urma bolilor fără de număr, din cauză, că nu sunt respectate, principiile igienei.

„Biologii — zice celebrul prof. Fischer — văd aprofundându-se vremea deja în sec. XXI., când medicina și gena vor fi făcut noi progrese și vor fi pătruns în masele largi ale poporului, când nu va mai exista moartea de azi, atât de premature decât prin accident. În viitor, când nu om va trăi conform regulilor unei igiene perfecte, adică nu

va bea, nici alcool, nici ceai, nici cafea, nu va fuma, se va alimenta rațional și moderat, va dormi regulat 7 ore calculându-se de vreme și acționându-se de vreme, se va îmbrăca cumințte după temperatura zilei și climatului și nu după anghință, căci zălc bala de curățenie și zilnic și exerciții fizice sau sport nu va mai fi obiectul morții prin accident ca azi, ci va trăi în comorabil mai mult, decât azi”.

Dar nu numai de dragul longevității să trăim conform acestor scurte și admirabile principii de igiena, ci și pentru zălc de azi, fără a ne găsi mult la vitor, căci cu nimica la lume nu se poate p'ți senzația de sănătate și energie, de care și o dată viața igenică. Și încă imi pare mie, că în legatură cu aceasta ordina de idel merge însemnătatea genei și mai departe. Nu se poate, ca un om trăind o viață igenică conform rezultatelor de mai sus să nu și coregă într-una sub influența unui corp bine îngrijit și morală săr, oricât ar fi de decăzut. Și iată cum devine igiena în zilele noastre, cea mai rațională metodă nu numai de longevitate și sănătate corporală, dar și de purificare morală. Și mai avem cu igiena un foarte mare avantaj. Nu trebuie mult studiat, aplicată numai, dar aplicată în viața individuală a ta, cu cea mai puternică și neștrămutată voință, având convingerea, că nimica nu îți desăvârșește mai mult viața, imica nu îți o face mai frumoasă și mai utilă pentru tine, pentru familia pentru patria ta, decât igiena.

Brașov, Noiembrie 1926
Dr. M. Săclășlianu

Petrecerea tinerimei din Brașovechi.

Tinerimea adultă din Brașovechi organizată în Societatea T. A. „Sful Gheorghe” a organizat Sămbătă seara în 13 Nov. o foarte reușită petrecere teatrală dinsonie.

Programul foarte bogat a distins plăcut publicul participant. Petrecerea s'a deschis cu o inimă bună cuvântare a p'f. dr. P. Debu despre rostul Societății pentru refacerea vieții sociale zdruncinate. Tinerii dilecți: doctorele I. Aida, E. Popovici, T. Cârstea, domni S. Perșinau, D. Paia, V. Dan, G. Răchier, G. Fitar în piesa *Trei Doctori*; Doctorele: L. Avramuș, L. Căi, M. Șușaiță, A. Dăstar, și domni: Șt. Crăciun, P. Paia, I. Neguleț, T. Goanța și V. Sărbu în piesa *Vacanții* s'au achitat deplin mulțumitor în rolurile avute. La fel domni V. Dan și G. Paia în piesa *Martorul Căpitanului Ciupiliu*; domni N. Moșol în monologul „Achim Fildaru”.

Tinerii I. Crișan și C. Căratea au delectat publicul cu câteva bușji solo și duet la vioară, foarte bine executate.

S'a dansat apoi vesel în majoritate dansuri românești. S'a petrecut animat într-o atmosferă familiară.

Aflăm că și rezultatul material a fost mulțumitor.

Nu putem îndeajuns felicita frumoasa idee de a se organiza tineretului nostru în asfel de Societăți, pentru a se îndruma pe adevăratele căi care duc la înflorirea și întărirea neamului.

Ne exprimăm însă și o dorință. Tinerimea din Brașovechi să reinvieze și *Corul bisericesc*, care în trecut a avut strălucite succese. Nar lipsi nici dirigințele de cor. Di director *Ardeleanu* este o forță recunoscută. Cu D zeu înainte!!

Asistent.

Regina Maria între Români din America

Atitudinea presei române americane.

II.

Era numai jiresc ca presa românească din America să salute în cel mai entuziașt termen sosirea Reginei Maria pe pământul Americii. Pe lângă urările de bine zărele în însă să exprime și unele dorinși și să facă și unele constatări, mai puțin îmbucurătoare, care trebuie reținute oglindind sentimentele fraților noștri stabiliți peste Ocean. Iată crâmpele din aceste constatări:

„ROMANUL” din Yongstov. No. 48 din 24 Oct. 1926.

Din articol prim apărut sub titlul „Sosirea Reginei Maria” reținem partea finală:

„...Sosirea Reginei noastre pe acest pământ este un prilej de bucurie pentru Românii de aici, cari se pregătesc să-i facă o primire frumoasă când se va coborâ și la ei ca să i cunoască și să le vadă modestele lor așezăminte.

„Cuvântul nostru de binevoință este: Să trăiți slăvită Regina, ca după ce a Ti asistat la frământările cari ne au dat România de azi, să asistați și la al doilea act măreț care trebuie să urmeze și care este: eliberarea țării de sub jugul clericalilor și al oligarhiei, ca toate urmele tirăniei să piară și în locul ei să se înalțe falnic sfânta democrație cu libertățile și drepturile ei largi și egale pentru toți, ca să putem spune: avem nu numai o Românie mare ci și o Românie fertilă”.

Ziarul „AMERICA” din 23 Oct. 1926.

Într'un articol prim apărut sub titlul „Presa americană și România” ziarul „America” insistă asupra bogățiilor de amănunte elogioase pe cari le publică cele mai multe ziare americane pe zeci de coloane asupra Reginei Maria, căreia îi aduc cele mai neprecupețite elogii. Articolul se termină cu următoarele constatări mai puțin delicate la adresa țării și poporului românesc.

„...Dar ceia ce ne atinge neplăcut e că pe când se comentează atât de favorabil vizita Reginei se ignorază România și poporul românesc!

Dacă ar fi numai atât am aștepta ca despre acestea să se scrie mai târziu.

Dar am avut și nespuse dureri de a citi, în unele ziare și

atacuri grele la adresa României, acum când acestea puteau să lipsească.

Dacă e drept că s'a vorbit de către unii devotați prieteni ai României cu destulă seriozitate și în spirit de largă bună voință, în ziare de frunte cum e „Plain Dealer” de la Cleveland și „Sun” de la New York, apoi am avut mari și dureroase clipe în a citi în altele atacuri vicioase, cărora le pune vârf revista „Critica and Guide”, printr'un vitriolic articol al doctorului William Robinson.

Acest din urmă trece ori ce limită a bunei cuvinți, atunci când vorbind despre România, o presintă ca pe „locul cel mai depravat de pe fața pământului”.

Și, doar, România ar merita o mai mare considerație, iar poporul românesc o mai mare cinste.

Dar printre bucurii ni e dat să gustăm și amarul criticilor cari, în cele mai multe cazuri, sunt vinovate”.

„Astra” în Tohanul-vechi

Ni se scrie:

Duminică în 15 Noiembrie la orele 3 d. m. a avut loc în Tohanul vechi o frumoasă serbare a Despărțământului Zărneștii al „Astre”. Dela Despărțământul central județean au luat parte d-nii: Protopop Hodârdu, dr. Alexandru Dobrescu, Gh. Cutaeanu și dr. Nic. Căliman.

Di dr. P. Nistor, președintele despărțământului, deschise serbarea și într'o frumoasă conferință vorbește despre importanța „Astre”, îndemnând pentru înscrierea câtor mai mulți membri, cari să contribuie la prosperarea acestei nobile instituții culturale. În același timp arată și activitatea rodnică pe care a dezvoltat-o Despărțământul Zărneștii.

Protopopul Hodârdu urmează, vorbind despre „importanța muncii”, arătând foarte intuitiv poporului cum în natură musca este o lege generală, la care sunt expuse toate filajele dela furnice și până la om, însăși indecosebi asupra muncii omului, care singură poate contribui la prosperarea unui popor.

Având în vedere marea număr de femei, cari au participat la serbare di dr. Nic. Căliman ține o conferință foarte instructivă despre „Ingrijirea copilului sugativ”. Constatarea mortalitatea foarte mare a sugărilor la poporul nostru, conferințiarul explică cari sunt cauzele acestei mortalități și insistă asupra felului cum trebuie alimentat copilul în primele ani.

Serbarea o încheie Părintele M. Thomas, care mulțumește oaspeților pentru frumusețe și instructivele conferințe, iar asistații pentru participarea în număr atât de mare.

Sub conducerea haralacului învățător Popa, elevii din Tohan prin cântăce și declamații au contribuit la reușita acestei serbări.

Trebuie să remarcăm cu plăcere, atitudinea disciplinată și interesul viu al poporului din Tohanul vechi pentru activitatea culturală desfășurată de „Astra”. Cor.

Ceții și răspândiți:

„Gazeta Transilvaniei” el mai vechi ziar românesc o

cu deosebire numai de torozul și de metoda de lucrare.

P. în caracterul lui stăpânit și concentrat, prin studii și pro-

gățiile ascunse.

la viață în lumina soarelui, uitându-se astfel neamul care avea și are așa de mare trebuință de ele pentru îndeplinirea mesurii lui istorice. Pe când neobositul Popa Vasile, cu glasul lui de foc voia să pregătească românimea de pe suprafață, ca să-i cucerască stăpânirea peste toată întinderea patriei române naturale, în mare parte coplesită de de strezi, pe atunci Petre lucra pentru cucerirea pământului a celeiași patrii, în adâncime. Aceleași năzuințe ale aceluiasi suflet erau îndreptate spre același scop — întărirea neamului. În acești doi frați a lucrat aceeași energie sufletească, care a lucrat în mil și mil alții în cursul secolilor trecutului, energie prin care fiind neamului a fost apărută și în zilele noastre a fost unită sub stănta coroană de oțel la Alba-Iulia.

Această năzuință stăpânitoare a sufletului său a arătat-o îngi-

nerul Petre Lucaci și în ultimul său act de voință, prin care dispune ca roadele muncii și ale cruzării lui să fie închinete — cum ia fost și viața lui — neamului a cărui cultură și în-

florire să fie ajutată în a în care a lucrat și

neamul român, căreia îi arată marea încredere de a-i da înăsărinarea executării perpetue a voinței lui, și este adănc recunoscătoare al zice cuvântul de despărțire: Olinhește în pace, sufletule ales al neamului, voința ta va fi îndeplinită prin îngrijirea Academiei; numele tău va străluci lângă al celorlalți mari donatori Atamach, Tache Anastasia, Agariel și ceilalți, cari — ca tine — au adus pe altare culturale neamului roadele muncii lor.

Olinhește în pace, în lumina gloriei fericirii eterne, lângă marile și neobositul tău frate Vasile.

Farmacii de sorycliu. Serviciul de noapte și în Duminică în timpul dela 20 Noembrie până la 3 Decembrie îl vor ține farmacia „Biserica albă” str. Prințul Carol Nr. 8 și farmacia la „Turnu negru” str. Fântânil Nr. 43.

Mijloace de îndreptare.

În fața dramei ce-ți flează zilele ca un film pe dinaintea ochilor, un sentiment de umanitarism te îndeamnă să și pui întrebarea: Oare totul să fie pierdut pentru acești oameni? Oare să nu mai existe nici un mijloc de îndreptare?

Pentru a putea da un răspuns, am stat de vorbă cu câțiva proprietari particulari de mine și i-am întrebat cum privește ei problema readucerii pe vâgășul normal al vieții din comună și cari mijloace le socotesc ei mai eficiente pentru exploatarea minelor de aur.

În primul rând, afirmă dâșii, trebuie dată o dezvoltare mai mare exploatarea minelor statului, care necesitând un mai mare număr de brațe, ar asigura tratul Roșienilor — muncitorii, readucând totodată la căminurile lor pe cel emigrat. Astfel însă, cu durere, vedem că lucrurile se petrec tocmai pe dos, căși nu de mult, din numărul și așa destul de redus de muncitori, statul a mai concediat vreo 300 înși, lăsând totuși oamenii fără existență zilnică.

Prețul exploatarea, cel mai indispensabil element în exploatarea unor mine, dela 35 creșteri, cât costa chilogramul înainte de războiu, azi s'a urcat la relativ fantastica sumă de 85 lei. Este de mirat pentru ce nu se repară, spre a putea funcționa, fabrica de explozibilie existentă la Bistra, o comună la 12 chilometri de aici. Asolo s'ar putea fabrica praș, care ar costa cu mult mai puțin și ar fi în același timp mai bună decât cel american, de care se folosese azi.

Pe timpul cărmuirii ungurești statul încuraja pe proprietarii de mine particulare, acordându-le pe prețuri convenabile explozibilul, lemnăria, ferăria etc., necesare. — Tot pentru același scop, statul, prin ministerul de finanțe, lua în buget o sumă din surplusul minelor mai norocoase și cu aceasta se venea în ajutorul regiunilor miniere cari au lucrat cu deficit, acordându o comunelor respective, pentru a încuraja pe proprietarii minelor particulare, dispensându-i de impozite.

Era apoi o lege care prevedea, că din surplusul de bani realizat în urma topirii minereului la topitoarele din Zlatna, să se acorde, ca premiu, pentru a-i încuraja, fieșărul micindustriei, o sumă proporțională cu minereul ce l-a adus fieșere. — Sfârșitul în numărul viitor —

DISCURSUL „GAZETEI TRANSILVANIEI”

LA MORMINTUL

Discursul funebru rostit de dl I. BIANU, Directorul General al Academiei Române în ziua de 5 Noembrie 1926 la Biserica Sf. Vasile în București cu ocaziunea înmormântării generalului donator Inginer Petru Lucaci.

Pleacă dintre noi pe calca fără întoarcere Inginerul Petre Lucaci, unul dintre cei mai devotați ai neamului nostru. Una dintre cele mai puternice inteligențe de organizare a muncii s'a stins și a înțecat de a mai lucra în mijlocul confrăților și al colaboratorilor, ale căror strădănuțe le conducea, părășește pentru totdeauna instituțiunea „Creditul Miner”, creștinca lui, fiul prea iubit al inteligenței și al muncii sale.

Petre Lucaci era egit dintr'o rasă de luptători seculari pentru viața neamului nostru, din rassa acelei proșimi, care în secolii de restriște luăgi și grei al trecutului au apărut cu îndărjire neînfrănată caracterul latin, credința și limba romană a neamului nostru, tocmai în părțile ungarone, unde era mai greu

apăsat sub potcoava Ungurului așupritor, cari întrebunțau toate mijloacele pentru desnaționalizarea românilor și asimilarea în neamul și limba lor.

Numele Lucaci a fost de mult făcut nume eroic național prin luptele fără seamăn ale preotului Vasile, fratele mai mare al lui Petre. Numele său a răsunat peste toată românimea, prin toate țările Europei și peste Ocean în America, a răsunat ca numele unui neobosit luptător pentru apărarea și înălțarea neamului nostru, pentru realizarea idealului său formulat pe frontulul bisericii zidită de dâșul, în locul de naștere și de păstorie: Șișești, prin cuvintele latine: Pro unione omnium romanorum.

Același spirit, același avânt sufletesc a stăpânit și pe Inginerul Petre, fratele părintelui Vasile,

Data biroul central al „Astei” Sibiu, 15 Nov. 1926

Ziua de 1 Decembrie va trebui să fie serbată de toată suflarea românească cu cinstea cuvenită. E ziua în care s'a hotărât unirea Ardealului, Banatului, Crișanei și Maramureșului cu Patria-Mamă. Iată o clipă când toți cei buni — și cine vrea să fie rău? — și dea mâinile, să se reculeagă și să depună o juruință că vor lucra cu puteri unite, spre binele tuturor. „Astra” apelează la toți și roagă pe toți ca ziua aceasta memorabilă să nu treacă fără ca să nu se fi ridicat sufletește. Satele și orașele românești din fosta Ungarie au primit materialul pentru serbarea de 1 Decembrie (în broșura 140 a „Bibliotecii populare” a Asociațiunii: 1 Decembrie 1918, întocmită de secr. Romul Simu). E vorba ca conferința aceasta să fie cețită poporului sau să fie folosită ca material informativ și ca poeziile din broșură să fie recitate. (Prețul 5 Lei).

„Astra” a cumpărat manuscrisele inedite ale lui Ioan Popreteanu, cunoscutul și foarte apreciatul scriitor popular. Manuscrisele acestea conțin o someră întreagă. Povești populare, povestiri din viața poporului, afeșuri economice, chiuțuri, balade, convorbiri cu preoții și învățătorii — toate scrise pe plămănitul ale fantaziei poporului și ale înimosului dăru al dela Reteag — vor vedea lumina zilei în anii viitori în colecțiile „Astei”. Un nutremânt sulițeaș pentru poporul nostru și pentru cărturarilor dela sate, de prima ordine.

A apărut Nr. 141 din „Biblioteca populară a Asociațiunii”: „Vine Crăciunul”, piesă teatrală, în 2 acte, de dna Elena Sporea, cu note muzicale de maestrul Kiriac și o ilustrație înedită de pictorul Oct. Smigelschi. Piesa e potrivită pentru orfeliațe, pentru școlile populare dela sate, în presajna Crăciunului. Personale: învățătorul, Bunicr, o clasă de copii, cu 10 copii, cari au un rol. Prețul 5 Lei. De vânzare la librării și la „Astra”, Sibiu, str. Șaguna 6.

A apărut Nr. 46 din „Buletinele despărți, Sibiu ale Astei”. „Mila și compătimitatea în literatură”, o conferință pentru intelectualii, ținută de Dr. Horia Petra Petrescu sesr. lit. subst. despre scriitorii cei mai mari ai Europei, arătând cu citate cum un Victor Hugo, Goethe, Herder, Dickens, Pestelozzi, Tolstoi, etc. etc. au pledat în operele lor capitale, admirate de toți și comentate în școli ca modele, pentru bunătate, pentru milă și compătimitate socială.

Seria conferințelor din Sibiu, începută cu conferința d-lui vicepreșed. Dr. Gh. Preda urmează, cu rezultate satisfăcătoare. D-l director al Inst. de studii și educație artistică la „Fund. cult. Principele Carol”, profesor J. D. Stefănescu, a vorbit

în zilele de 7 și 8 Noembrie despre „Portretul în arta românească”, în ministuri și broderii religioase, în pictura murală a veacurilor XV, XVI și XVII și în arta contemporană, ter în seara zilei de 8 Noembrie despre „G. Enescu”, ca compozitor, dirigent de orchestră, violonist și pianist.

Economice

Producțiunea porumbului

Anul acesta am avut o frumoașă recoltă a porumbului mai superioară în calitate și cantitate recoltat din anul 1925. În anul 1926 s'au cultivat ca porumb în țara întreagă 4 milioane 75.432 hectare față de 3 mil 930 780 ha. destinate acestei culturi în anul precedent. După evaluările provizorii ale ministerului agriculturii producțiunea totală a porumbului în anul acesta se ridică la 57.249 161 chintale (măști) față de 41.591.467 chintale produse în anul 1925: Sporul se datorează mai cu seamă producțiilor mai bogate mijlocii la hectar (14 chintale în loc de 105 ch.). Suprafața semănată cu porumb a fost în vechiul regat de 2 mil. 361.657 ha., în Bucovina 58.787, în Basarabia de 845.150 și în Ardeal de 849.832 ha. cu o producție în Ardeal de 10.271.617 ch.

Școala de Surori Vizitatoare (de Ocrotire)

În ziua de 1 Decembrie a. c. se re deschide în Cluj Școala de Surori vizitatoare cu un curs pregătitor până la finea lunii Iunie 1927, ter cu 1 Octombrie 1927, se va începe cursul regulat de doi ani. Elevele fiind burserile Statului, întreținerea lor în institut pe durata cursului va fi gratuită.

După terminarea cursului, surorile vizitatoare vor deveni funcționere de Stat, vor primi un salariu de bază de 450 Lei lunar plus toate adaosurile cuvenite, locuință și încălzit gratuit, în total circa 2800 Lei lunar, vor fi obligate a se duce ori unde va fi necesitate și unde vor fi repartizate de autoritatea superioară. Încep la începutul cursului elevele vor primi gratuit o uniformă, care sunt datoare a o purta.

Personalele, cari doresc să urmeze cursul Școlii de surori vizitatoare, își vor înainta cererea cel târziu până la data de 25 Noembrie a. c., pe adresa Direcțiunii Școlii surorilor vizitatoare, Cluj, Calea Dorobanților No. 25, anexând documentele următoare:

- 1. Certificat de botez, din care să rezulte, că a implinit vârsta de 18 ani și nu a trecut vârsta de 40 ani. 2. Certificat de cetățenie română. 3. Certificat școlar doveditor de absolvirea a cel puțin 4 clase de grad secundar. 4. Certificat medical doveditor că sunt sănătoase. 5. Certificat de moralitate dela Primărie și Certificat carea preotului în comunele rurale. 6. Obligațiune în scris, vidimată de părinți sau tutori, de a servi la Stat cel puțin cinci ani, sau în caz de refuz, vor înapoia costul întreținerii ce li s'a dat.

După primirea avizului nostru despre admiterea în curs, elevele vor aduce cu sine: trei șorțuri albe încheiate și cu mâneci, rufe de corp suficiente pentru schimbul de două ori pe săptămână, un saculeț pentru rufe, câte una peria și una pătură sau plapomă.

Cluj, la 10 Noembrie 1926.

Inspectoratul General II, al Ocrotirilor Sociale Cluj.

Cronica teatrală.

Apropierea prin cultură a popoarelor

Conferința d-lui Ianovici.

Noi românii în genera, precum și cei din jural acestui vechi organ de laptă națională, culturală și democratică, am știut să manifestăm totdeauna sentimente curat umane, cari trec peste cercul strănt ai preocupărilor sovietice. Astfel am salutit cu satisfacție și atențiunea acestei conferințe de deschidere a serial de reprezentări a trupel teatrale maghiare de sub direcțiunea d-lui Ianovici. De sa a arătat în cuvinte calde, rostite, atât în limba română, cât și în limba germană și maghiară importanța și necesitatea apropierii prin cultură a popoarelor. Mijlocul cel mai eficace pentru realizarea acestui scop înalt, este arta, adică respectul și cunoașterea artei fiecărei țări în parte. (Avis consilierilor județeni mi noritari, cari au respins cererea „Astei” N. Red.).

Subscriem și noi în total frumosele expuneri ale d-lui director Ianovici și suntem gata a întinde mâna concetățenilor noștri de altă naționalitate pentru de a înălța cu o zi mai carând, măcar eufonie de înfrățire prin artă și cultură.

Paganini. Interesantul subiect al libretului, muzica aleasă, datoită lui *Francisc Lehar*, precum și contribuțiile baze ale actorilor de talent: primadonna *Karacsony Il.*, *Tolnai Andor*, *Selmezy M.*, *Erdel M.*, *Mihályfi L.*, *Dajka M.* etc. au asigurat succesul dăvârit al acestei reprezentații.

Cronica sportivă

Foot ball

Duminică 14 Noemvr. 1926 Brașov:

Oybra—Șoimii C.F.R. (Sibiu) 3:1 (1:0)

E.hipa locală combinată din Olympia și Brașov, fără să dea ca joc, tot se ar putea aștepta, a fost superioară combinatului din Sibiu, mai ales în prima jumătate de timp.

În a doua jumătate, echipa Sibiană, revenită a făcut figură mai onorabilă, având conducerea chiar, multe minute. Lipsă de coeziune însă, a fost învinsă pe drept.

București:

Sportul Studentesc Fulgurul—Venus 4:1 (1:0)

Juventus—Unirea Tricolor 1:0 (1:0)

Prhova—Olympia 2:0 (1:0)

Cluj:

Universitatea—C.F.R. 1:0 (0:0)

Măcelarii—Victoria 1:0

Academia—Vespa 1:0 (0:0)

Timișoara:

Chinezii—FMTE 1:1 (1:0)

Polițistul—Banatul 4:1 (2:0)

Arad:

A.I.E.—Gloria CFR 4:1 (0:0)

AME—H Koch 2:0 (1:0)

A.A.C.—Olympia 2:0 (1:0)

Oradea Mare:

Törökvs.—Bihorul CFR 2:1

Tg. Mareș: Marezul—Vulturii (Sighizora) 1:1 (1:1)

Iupeni:

Jiu—CAMP 4:2 (3:1) M. I. S.

LIBRĂRIA

„CULTURA ROMANEASCĂ”

STR. PRINCIPELE CAROL 7., BRAȘOV.

Complet asortată, oferă mărfuri de papetărie, de cea mai bună calitate și tot felul de cărți didactice și literare, din cele mai repute, cu prețurile cele mai convenabile.

724 24—50 Administrația.

De vânzare o trăsură în bună stare cu preț convenabil. Informațiuni la Gn. Bădițoiu—Ciuciu, Pe Tocile No. 31. 919 2—3

De închiriat sau vânzare

Un corp de casă compus din 9 camere libere, două pivniși și patru closete, se poate face și o prăvălie pentru orice comerț, se poate construi și o fabrică pentru orice întreprindere plus trei locuri de casă cca 400 (patru sute) metri pătrați a 100—150 m situată în strada Canalului în spatele fabricii de piele „Scherger” Brașovul vechiu. Libere de orice sarcină. Amatori se pot adresa la biroul dlui avocat dr. Garoiu la Banca „Albina” Brașov. 900 3—3

În biroul de advocatură

al subsemnatului, află aplicare un avocat stagiar cu practică, cu începere dela 1 Decembrie a. c. pe lângă condițiuni favorabile.

Dr. Nicolae Comșulea, avocat Zărnești.

Teatre și concerte la Brașov

TEATRUL NAȚIONAL (APOLLO)

21 Noembrie:

SORRANO

Secretul lui Polichinele

Toaletele artistelor Gaby Danielopol și Nelly Ilescu sunt dela Casa Paguin, iar pălăriile dela Casa Lazonne Talbot dela Paris.

26—27 Noembrie:

CIGALIA

școala Demondenelor și Agenția de Căsătorii

Publicațiune

Se aduce la cunoștință publică, cămea licitațiunea, publicată cu Nr. 961/1926 referitor la vânzarea unui bloc din pădurea comunală Criștia, publicat pe ziua de 27 Noembrie 1926 la ora 10, se va ține la primăria comunală Criștia județul Brașov.

Criștia, 15 Noembrie 1926. 920/1—1 Primăria comunală.

O reprezentatie a liceului „Andrei Șaguna”

Luni 29 Noembrie a. c. ora 3 după amiază va avea loc la Teatrul Național (Apollo) o reprezentatie teatrală în folosul societății Crucea Roșie dată de elevii Liceului „Andrei Șaguna” Se va juca:

Intregirea Neamului

piesă în 4 acte.

Spectacolul va începe cu o conferință ținută de *d-l medic Lt. Colonel Oprescu*.

Prețurile sunt destul de mici. Biletele se află de vânzare la Librăria Cooperativă și la Magazinul I. Munteanu succesorul lui Luca Niculescu Str. Porței.

No. 1264/926.

Publicațiune de licitație

Se aduce la cunoștința publică, cămea primăria comunală Criștia jud. Brașov arăndează în ziua de 18 Decembrie 1926, p. m. la ora 4, la Primăria comunală Criștia, cartiera de piatră de var „Măgurele” proprietatea comunei Criștia, pe timp de 3 ani, adică, dela 1 Ianuarie 1927 până la 31 Dec. 1929.

Licitațiunea se ține în conformitate cu dispozițiilor, cuprinse în Art. 72—84 al legii contabilității publice.

Prețul de strigare 40.000 Lei anual, vadiu 10%.

Condițiunile de licitație se pot vedea între orele oficiale în zilele de lucru la Primăria comunală Criștia.

Criștia, la 21 Octomvrie 1926. 911 1—1 Primăria comunală.

Primăria Municipiului Brașov.

Nr. 22639/926

CONCURS

pentru întregirea postului vacant de inginer arhitect orașenesc

Condițiunile pentru a putea obține acest post sunt stabilite prin dispozițiunile regulamentului pentru aplicarea legii statutului funcționarilor publici.

Retribuțiunile se vor stabili după dispozițiunile legii asupra corpului tehnic.

Postulanții vor adresa petițiunile scrise timbrate și însoțite de documentele necesare până la 6 Decembrie 1926 inclusiv acestei primării.

Brașov la 15 Noembrie 1926. 922/1—1 Primar.

Primăria Municipiului Brașov.

No. 22640/1926.

Concurs

pentru întregirea posturilor vacante de șefcontabil și de casier orăș.

Condițiunile pentru a putea obține aceste posturi sunt stabilite prin dispozițiunile regulamentului pentru aplicarea legii statutului funcționarilor publici.

Retribuțiunile se vor stabili după statutul menționat.

Postulanții vor adresa petițiunile scrise, timbrate și însoțite de documentele necesare până la 6 Decembrie 1926 inclusiv acestei primării.

Brașov, la 15 Nov. 1926. 921 1—1 Primar.

CINEMA MODERN

18—19—20 Noemvrie

Din viața unei femei...

dramă sguduitoare, după renumita navelă a lui Olive de Wadsley.

În rolul principal: Lloyd Hughes. Produce senzație un banchet servit călare, excursiuni pe vapoarele de ocean, splendid aranjate, emoționante concursuri de cai, în care are rol important defilarea damelor de probă a magazinelor de modă din Paris în toalete splendide fascinatoare. Vine! Carse de automobile pe viață și moarte cu Lee Pary.

Mutare de local

Am onoare a aduce la cunoștința onor. public, că mi am mutat atelierul de croitorie în Strada Principele Carol (Str. Vămu) No. 34 din Brașov, unde voi servi și de acum înainte cu cea mai mare îngrijire distinsa mea clientelă.

Cu deosebită stimă:

GHEORGHE FARSCH

Atelier de Croitorie engleză pentru haine bărbătești și femeiești. 899 2—2

D-l Dr. Tiberiu Brediceanu la Chişineu

Constituirea secţiunii artistice a „Astreii“

Am enunţat într'un număr trecut că d-l Dr. Tiberiu Brediceanu, preşedintele secţiei artistice a „Astreii“ a plecat la Chişineu pentru a asista la constituirea secţiei artistice a „Astreii“ basarabene.

Constituirea acestei secţiuni a şi avut loc Sâmbăta trecută în prezenţa unui public numeros şi ales, participând un număr mare de profesori şi critici muzicali artistici de la conservatorul, şcolile şi ziarele din Basarabia.

Înainte de intrarea în ordinea de zi d-l prof. univ. O. Ghibu comisarul general al „Astreii“ pentru Bucovina a scutit în cuvinte elogioase pe d-l Dr. T. Brediceanu, care a făcut să participe în persoană la constituirea secţiei basarabene şi să-i aducă preţiosul său concurs prin sfaturile pe care le va da personal noului secţiunii cât şi prin conferinţa pe care o va ţine despre „Muzica şi muzicanţii români din Transilvania“.

După aceasta d-l prof. Ghibu a expus problemele, pe cari secţia artistică a „Astreii“ va avea să le îmbrăţişeze şi anume: înfiinţarea unei Opere naţionale, a unei şcoli de beletristă, colecţionarea folklorului muzical basarabean şi educaţia artistică a maseilor.

S-au discutat apoi pregătirile în vederea marelui concurs „Astreii“ care se va ţine în August anul viitor la Chişineu.

După expunerea comisarului general a luat cuvântul d-l T. Brediceanu, care a adus asistat în faţa secţiunii ardeleni şi a arătat pe scurt activitatea desfăşurată de aceasta în timpul de un an, de când a luat fiinţă.

În legătură cu programul de activitate a Secţiei Basarabene, d-l Brediceanu a atras atenţia asupra grijii deosebite cu care trebuie procedat la colecţionarea folklorului şi a declarat că îşi oferă bucuria serviciilor la această operă atât de importantă şi din punct de vedere naţional. Pentru buna reuşită a unei astfel de întreprinderi e nevoie ca Basarabia să fie împărşită în trei regiuni, cu trei centre, cari lucrând după criteriul comun, să le publice potrivit situaţiilor locale. D-se insistă asupra necesităţii procurării unui fonograf în acest scop; fără fonograf nu se pot înregistra în mod fidel melodiile.

În continuare d-l Brediceanu a stăruit asupra necesităţii propagandei prin conferinţe la orăse, şi prin articole şi studii în revista „Transilvania“ şi în organele locale.

După aceasta s'a hotărât ca secţiunea să fie şedinţă în fiecare săptămână.

Conferinţă.

A doua zi a avut loc în Sala eparhială conferinţa d-lui dr. Tib. Brediceanu despre „Muzica şi muzicanţii români din Transilvania“ (în n-rul viitor vom începe cu publicarea acestei interesante conferinţe N. Red.) în faţa unui public numeros şi numeros.

A fost o adevărată sărbătoare a muzicii româneşti, cu cântec în cursul programului festivalului s'au interesat executii foarte reuşite din bucăştile populare româneşti şi din compoziţiile maestrilor G. Dima, Vida şi Brediceanu.

Conferinţarul şi în acelaşi timp compozitorul subtil a fost cu frecvenţă aplaudat şi sărbătorit. Cuvintele au fost executate în mod reprobabil de elevii şcolii eparhiale de arte sub conducerea d-lui prof. gârlălele A. Cristil, iar pianul solo

de păr. Cristil şi dozoarele T. Tislaeoav şi Ana Bojan.

După conferinţă.

Terminându-se festivalul în mijlocul unui mare entuziasm, d-l Brediceanu a vizitat şcoala de Belle-arte din localitate interesându-se în de-eprosă de situaţia şi nevoile acestei unităţi şcolare din Basarabia.

După aceasta d-l T. Brediceanu a vizitat preţioasa colecţie de covoare a d-lui Rogeanu, aceasta în legătură cu expoziţia artistică pe care „Astra“ o va organiza cu prilejul eduzării generale a „Astreii“ ce va avea loc la Chişineu.

La expoziţia aceasta vor fi expuse cele mai caracteristice covoare ale Basarabiei.

Seara d-l dr. T. Brediceanu a plecat spre Braşov. R.

Dela Prefectura Poliţiei.

Buletin informativ

Furturi. Individul Boros originar din Vulcan Petroşani şi Ghimpeş din Sibiu au furat dela Firma Silea, societate pentru instalarea Electrică, mai multe obiecte tehnice în valoare de 20 000 lei. Autorii furtului au dispărut luând drumul spre Constanţa. S'au luat măsuri pentru prinderea lor.

Subsemisatul Paulina a arestat pe individul Bătea Teodor fiind bănuit autor al unui furt în valoare de 2000 lei în dauna d-nei Bazak V. ki din Strada Gărei.

Necunoscuţi prin chei false s'au introdus în noaptea de 15/16 în locuinţa dozoarei Molnar Iuliana din Sr. Zizin No. 23 de unde au furat suma de 2000 lei şi alte obiecte de îmbrăcămintă. Din caracteristicile făcute de subsemisatul Paulina se bănuieşte că autor al furtului ar fi un enema Nagy Iános din Covasna.

Accident de automobil Automobilul No. 104 Sit. Gheorghie trecând pe Strada Luşcă fără lampa aprinsă a lovit pe tânărul Iosif A. li din Braşov rupându-i halzele. Automobilul a dispărut înainte de a fi putut fi oprit.

INFORMAȚIUNI

Şedinţa proxima a Consiliului judeţean are loc mâine, Vineri, la ora 4 d. a.

Înapolerea Soveranei în ţară. Ziarul „New York Times“ anunţă că M. Sa Regina cu Principii şi suita se vor imbarca la 11 Decembrie pe transatlanticul „Majestic“ plecând în Europa.

O altă telegramă sosită dela Regia la New-York, chiamă pe Regina să se înapoleze şi mai repede în ţară.

Sf. Sinod al bisericii ortodoxe, care s'a întrunit la Bucureşti, îşi va fixa în sesiunea actuală punctul de vedere în ce priveşte proiectul de reformă a învăţămintului secundar, prin care se tinde la eliminarea învăţămintului religios din şcoală.

Starea sănătăţii Regelui. Un buletin medical oficial comunică că starea generală sanitară a Suvărăniului se menţine, relativ, satisfăcătoare. Mercurul prescriind ordina Regelui, audienţele miniştrilor la Rege au fost suspendate până la noul diagnostic.

Înlocuirea protoereului Dr. I. Blaga în consiliul judeţean.

Deciziunea Ministerului a fost atacată în contencios.

În şedinţa de Luni a Consiliului judeţean dl prefect dr. Lăţcu a dat cetire deciziunii ministeriale cu No. 12740/1926, prin care se confirmă membru de drept în consiliul judeţean Braşov ca reprezentant al celui mai numărös cult părintele I. Broşu din Dârste în locul protoereului dr. Iosif Blaga, care este confirmat ca membru de drept în consiliul comunal al municipiului Braşov.

Această deciziune a fost atacată—precum aflăm ulterior—de protoereul dr. I. Blaga în contencios la Curtea de apel din Braşov. În motivarea apelului înaintat se arată, că deciziunea Ministerului de interne nesocoteşte articolii 103 şi 162 din „Legea pentru unificarea administrativă“ deoarece dl dr. I. Blaga, în calitatea sa de protoereu al „Culturii, care are cei mai mulţi credincioşi în cuprinsul judeţului şi cu reşedinţa în capitala judeţului“ este îndreptăţit să fie luat în şirul membrilor de drept ai Consiliului judeţean şi aceasta cu atât mai mult cu cât d. sa, deşi a fost designat ca membru de drept şi în Consiliul comunal, a intervenit în scris la prefectul judeţului, optând, conform legii, pentru consiliul judeţean.

De această optare s'a şi ţinut cont fiind adusă de însuşi dl prefect la cunoştinţa Consiliului judeţean. Protoereul dr. Blaga a şi fost în consecinţă invitat, la şedinţa de constituire a consiliului judeţean, depunând jurământul, precum şi la şedinţele comisiilor şi ale consiliului judeţean din sesiunea de toamnă. Pe baza acestor constatări protoereul dr. I. Blaga cere Curţii de apel, ca examinând cazul să anuleze deciziunea ministerială.

Revizuirea regimului pensilor.

Ministerul de finanţe a hotărât să procedeze la revizuirea întregului regim de pensionare, înlăturând nedreptăţile şi anomaliele de până acum. Chestiunea va fi pusă în studiu chiar în cursul săptămânii viitoare, când se vor reîncepte şi lucrările de rectificare a cotelor şi condiţiunilor de pensionare pe baza materialului adunat din vreme.

Un nou deputat naţional-ţărănesc în persoana d-lui Gh. Mărie ales pe lista partidului naţional-ţărănesc din Turda, a intrat în Cameră în urma optării d-lui dep. Dr. Valer Moldovan pentru locul de senator.

O telegramă din Bucureşti anunţă moartea fostului ministru liberal Al. Constantinescu, încetat din viaţă azi dimineaţă.

Un congres general al proprietarilor de case la Braşov. Ni se comunică că Duminică 17 Noembrie dimineaţa la ora 10 se va ţine în sala mare a d-lui Industriaşilor saşi (G. S. Vereln) un mare congres al proprietarilor urbani din toată ţara. Avz proprietarilor de case.

Atelierul de croitorie I. Rogozca din Târgul Cailor execută prompt şi cu preţuri convenabile tot felul de îmbrăcămintă bărbăteşti după ultima modă, ca paltoane, pardesie, bundile şi costume complete pentru orice prilej. Croi elegant şi servicii serioase. Recomandăm acest atelier în deosebită atenţiune a publicului.

Comunicări şi interpelări în Parlament

Ciorovăiala averescano-liberală

— Din şedinţa de ieri (Miercuri) a Camerei. —

În şedinţa de ieri numeroşi deputaţi ai partidului naţional-ţărănesc au adresat guvernului comunicări şi interpelări de interes important obşteşc. Una din aceste interpelări a dat prilej la un semnificativ duel de cuvinte şi acuze între ministrul Petrovici şi d-l Vintilă Brătianu.

Stabilizarea leului.

Din Bucureşti (maj) adresăm o comunicare miniştrilor de industrie şi agricultură, constatând, că urcarea leului şi menţinerea lui la curs ridicat a avut ca urmare deprecierea produselor agricole. Proiectele industriale însă s'au menţinut la preţuri ridicate. Cere miniştrilor de domenii şi industrie să ia măsuri ca valoarea leului să fie menţinută la nivelul de la începutul anului, întrucât la producerea agricole să se revină şi în ramura articolelor industriale. Mai cere ca ministerul de finanţe să ia măsuri pentru stabilizarea leului.

Sporirea salariilor Corpului Didactic.

D-l Căpăţeanu (naţ. ţăr.) întreabă pe d-l ministru al Instrucţiunii publice, ce cotă de sporire s'a fixat pentru ministrul său, spre a se putea şti, dacă şi cu cât se vor sporii şi salariile corpului didactic.

D-l min. Petrovici răspunde, că între d. sa şi ministrul de finanţe este încă în discuţie chestiunea cotei ce urmează să se acorde ministerului de instrucţie. În orice caz, baza salariilor nu va fi aceea din 1914. Întregul corp didactic a reclamat, spune d. sa, ca salariul de bază să rămână cel fixat în 1919. Cererea este sprijinită şi de mine şi sper să obţin recunoaşterea acestei cauză de bază, atunci când va veni în discuţie legea pentru armonizarea salariilor.

Anarhia dela C. F. R.

Dep. Lozer Popescu (maj) atinge atenţia adunării şi guvernului asupra prea deselor ciocniri, derelieri de trenuri, cum şi depăşirii şinelor, care înlătură refacerea cailor noastre ferate. Aceste întâmplări, prin frecvenţa lor dovedesc spiritul de anarhie ce domneşte în rândurile personalului celerist.

Ministrul G. Văleanu recunoaşte că instituţia C. F. R. nu este înzestrată cu materialul necesar, cu toate că trebuie să intensifice transporturile. Accidentele se datoră tocmai acestei întâmplări de transport pe unele linii.

Construcţiile şcolare.

Dep. Livezeanu (naţ. ţăr.) relevă d-lui ministru al Instrucţiunii că sunt sute de construcţiuni şcolare în ţară începute şi lăuate neterminate, fără ca astăzi guvernul să aibă grije să continue aceste începuturi, cu toate că s'au cheltuit sume considerabile.

D-l min. I. Petrovici răspunde, că într'adevăr s'a lăsat o grea moştenire la ministerul şcolii. Sunt sute de construcţiuni începute, dar începute în sensul că li s'a pus doar pletra fundamentală sau li s'au adăugat doar temelii cărămizi. După socotela făcută la ministerul Instrucţiunii ar trebui suma de 2 miliarde, ca să se poată termina toate construcţiile şcolare începute.

D-l V. Brătianu interzice.

D-l ministru Petrovici: Arătaţi-mi de unde să ieu aceşti bani, pe care ministerul meu nu i ere acum la dispoziţie şi volu executa lucrările.

D. V. Brătianu: Când a fost vorba să faceţi chestii inutile, săi găsiţi fonduri Ati plătit 400 milioane lei pentru nişte puşti vechi şi pentru cartuşe neltru-buizabile.

D. I. Petrovici: Un singur lucru pot să afirm: că nu volu repeta în ruştul şepului ceea ce d-voastră săi făcut în timp de 4 ani de zile. Revenind la chestiunea construcţiunilor începute, declar că, în măsura posibilităţilor, va căuta să satisfacă nevoile cele mai urgente.

Alte comunicări.

D. Saniciu-Săveanu (naţ. ţăr.) a cerut guvernului să deschidă o linie ferată peste Molniţa, care să facă legătura de comunicaţie între Bucovina şi Ardeal.

D. Botezatu Simion (naţ. ţăr.) adresează o întrebare d-lor prim-ministru şi ministru de finanţe în legătură cu perceperea impozitelor în Basarabia, care a fost bătută de seceta timp de trei ani consecutivi.

Dep. Găiuş Brediceanu (naţ. ţăr.) cere desfiinţarea dreptului de rachiziţiune a locuinţelor în Basaj şi Ardeal în folosul funcţionarilor veniţi din vechiul regim, mai ales că funcţionarii din noua provincie mulţi în vechiul regim nu se bucură de aceeaşi avantaj. D-se releva în acelaşi timp şi tratamentul vitreg aplicat elementelor ardeleni în ce priveşte primirea lor în administraţiile publice, în magistratură şi în contencios-sele ministerelor, cum este cazul ministrului de lucrări publice, de unde au fost înlăturat 6 avocaţi ardeleni.

D-l min. C. Mallesner răspunde că din necesităţi de economie bugetare a redus un număr de 26 avocaţi iar un număr 6 şi aceasta indiferent de regimul căreia aparţineau. Din 26 numai 6 erau ardeleni şi toţi erau avocaţi „dianalişti“ iar nu defunctivi.

D-l C. Angelescu (naţ. ţăr.) anunţă o interpelare adresată d-lui prim ministru cu privire la decretul de amnistiere a delictelor electorale. D-se cere să i se pue la dispoziţie raportul care motivează decretarea amnistiei.

Societatea academică „Junimea“ din Cernăuţi ne anunţă inaugurarea festivă a anului 49 de activitate, care va avea loc Vineri în 26 Noembrie a. c. în sala festivă a Casei germane.

Transmitem societ. academice „Junimea“ urări de bine cu prilejul inaugurării noului an de activitate.

Numărul şcolilor din Rusia. Numărul total al şcolilor primare din Rusia a fost în an. 1925—26 de 95588, frecventate de 7.826.298 elevi. Şcolii secundare, cu 7 şi 8 clase, erau în număr de 5.290, frecventate de 279.900 elevi. Comisarul pentru instrucţiunea publică intenţionează simplificarea programului învăţămintului obligatoriu, urmând ridicarea nivelului cultural la sate.

Cunosc. D-ra Gatina Maxim şi d-l Modest Gafencu, magistru, anunţă.

Felicitări.